EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

14. veebruar 2008 *

Kohtuasjas C-450/06,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Conseil d'État' (Belgia) 24. oktoobri 2006. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 6. novembril 2006, menetluses

Varec SA

versus

Belgia riik,

menetluses osales:

Diehl Remscheid GmbH & Co.,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas, kohtunikud J. N. Cunha Rodrigues (ettekandja), J. Klučka, P. Lindh ja A. Arabadjiev,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

kohtujurist: E. Sharpston,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Varec SA, esindajad: advokaadid J. Bourtembourg ja C. Molitor,

– Belgia valitsus, esindaja: A. Hubert, keda abistas advokaat N. Cahen,

– Austria valitsus, esindaja: M. Fruhmann,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: B. Stromsky ja D. Kukovec,

olles 25. oktoobri 2007. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/665/EMÜ riiklike tarne- ja ehitustöölepingute sõlmimise läbivaatamise korra kohaldamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 395, lk 33; ELT eriväljaanne 06/01, lk 246), muudetud nõukogu 18. juuni 1992. aasta direktiiviga 92/50/EMÜ, millega kooskõlastatakse riiklike teenuslepingute sõlmimise kord (EÜT L 209, lk 1; ELT eriväljaanne 06/01, lk 322; edaspidi „direktiiv 89/665"), artikli 1 lõike 1 tõlgendamist.

2 Taotlus esitati Varec SA (edaspidi „Varec") ja Belgia riigi, keda esindab kaitseminister, vahelise kohtuvaidluse raames seoses riigihankega, mille eesmärk oli osta „Léopard" tüüpi tankide jaoks roomikulülisid.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigus

3 Direktiivi 89/665 artikli 1 lõige 1 sätestab:

„Liikmesriigid võtavad seoses direktiivide 71/305/EMÜ, 77/62/EMÜ ja 92/50/EMÜ […] reguleerimisalasse kuuluvate riigihankelepingute sõlmimise menetlustega

vajalikud meetmed tagamaks, et tellijate otsuseid saaks läbi vaadata tõhusalt ning eelkõige võimalikult kiiresti kooskõlas järgmiste artiklitega ja eelkõige artikli 2 lõikega 7 põhjusel, et kõnealused otsused on vastuolus riigihankeid reguleeriva ühenduse õigusega või seda õigust rakendavate siseriiklike eeskirjadega."

4 Nõukogu 14. juuni 1993. aasta direktiivi 93/36/EMÜ, millega kooskõlastatakse riiklike tarnelepingute sõlmimise kord (EÜT 1993, L 199, lk 1; ELT eriväljaanne 06/02, lk 110), artikkel 33 tunnistab kehtetuks nõukogu 21. detsembri 1976. aasta direktiivi 77/62/EMÜ, millega kooskõlastatakse riiklike tarnelepingute sõlmimise kord (EÜT 1977, L 13, lk 1), ja näeb ette, et viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele tõlgendatakse viidetena direktiivile 93/36. Nõukogu 14. juuni 1993. aasta direktiivi 93/37/EMÜ, millega kooskõlastatakse riiklike ehitustöölepingute sõlmimise kord (EÜT 1993, L 199, lk 54; ELT eriväljaanne 06/02, lk 163), artikkel 36 tunnistab kehtetuks nõukogu 26. juuli 1971. aasta direktiivi 71/305/EMÜ riiklike ehitustöölepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta (EÜT L 185, lk 5) ja näeb ette, et viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele tõlgendatakse viidetena direktiivile 93/37.

5 Direktiivi 89/665 artikli 2 lõige 8 näeb ette:

„Kui läbivaatamise [menetluse] eest vastutavad asutused ei ole kohtuasutused, peavad nad oma otsuseid alati kirjalikult põhjendama. Lisaks tuleb sellisel juhul ette näha kord, mille kohaselt tagatakse, et kõik järelevalveasutuse võetud väidetavalt ebaseaduslikud meetmed või talle antud volituste väidetava väärkasutamise võib saata kohtulikule läbivaatusele või läbivaatamiseks mõnele teisele asutusele, mis [EÜ] artikli [234] tähenduses on kohus ning mis on sõltumatu nii tellijast kui järelevalveasutusest.

Sellise sõltumatu asutuse liikmed nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist samasugustel tingimustel nagu kohtu liikmed, kui on tegemist ametisse nimetamise eest vastutava asutuse, ametiaja ja ametist vabastamisega. Vähemalt kõnealuse sõltumatu asutuse juhil on samasugune juriidiline ja erialane kvalifikatsioon nagu kohtu liikmetel. Sõltumatu asutus teeb oma otsused pärast menetlust, mille käigus kuulatakse ära mõlemad pooled, ja sellised otsused on juriidiliselt siduvad iga liikmesriigi kindlaksmääratud korras." [Tõlget on parandatud Euroopa Kohtus.]

6 Direktiivi 93/36, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 1997. aasta direktiiviga 97/52/EÜ (EÜT L 328, lk 1; ELT eriväljaanne 03/06, lk 3), artikli 7 lõige 1 sätestab:

„Tellija teatab 15 päeva jooksul alates kirjaliku taotluse saamisest tagasilükatud kandidaadile või pakkujale tema kandidatuuri või pakkumise tagasilükkamise põhjustest ning vastavaks tunnistatud pakkumise teinud pakkujale valitud pakkumise sisu ja suhtelised eelised, samuti eduka pakkuja nime.

Tellijad võivad siiski otsustada, et teatavad esimeses lõigus nimetatud andmed lepingu sõlmimise kohta jäetakse avaldamata, kui selliste andmete avaldamine takistaks seaduste rakendamist või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või riivaks teatavate avalik-õiguslike või eraõiguslike ettevõtjate õigustatud ärihuve või võiks kahjustada ausat konkurentsi teenuseosutajate vahel."

7 Direktiivi 93/36 artikli 9 lõige 3 näeb ette:

„Tellijad, kes on lepingu sõlminud, teatavad sellest asjakohase teatega. Kui lepingu sõlmimisega seotud teatava teabe avaldamine võib takistada seaduste kohaldamist

või olla vastuolus üldiste huvidega või kahjustada konkreetse era- või avalik-õigusliku ettevõtja õigustatud ärihuve või ausat konkurentsi tarnijate vahel, võib sellist teavet teatavatel juhtudel mitte avaldada."

8 Sama direktiivi artikli 15 lõige 2 sätestab:

„Tellijad järgivad täiel määral tarnijate esitatud teabe konfidentsiaalsuse põhimõtet."

9 Direktiivi 93/36 artikli 7 lõiget 1, artikli 9 lõiget 3 ja artikli 15 lõiget 2 korrati sisuliselt vastavalt Euroopa parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivi 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta (ELT L 134, lk 114; ELT eriväljaanne 06/07, lk 132) artikliga 6, artikli 35 lõike 4 viienda lõiguga ja artikli 41 lõikega 3.

Siseriiklik õigus

10 Regendi 23. augusti 1948. aasta dekreedi Conseil d'État halduskolleegiumi menetluse kohta (*Moniteur belge*, 23.-24.8.1948, lk 6821) artikkel 87 näeb ette:

„Pooled, nende advokaadid ja valitsuse volinik võivad toimikuga tutvuda kantseleis."

11 Conseil d'État seaduste, konsolideeritud 12. jaanuaril 1973, artikli 21 kolmas ja neljas lõik sätestavad:

„Ilma et see piiraks artikli 21a kohaldamist, tuleb kaebuse esitaja väited lugeda tõeseks juhul, kui vastustaja haldustoimikut kindlaksmääratud aja jooksul ei esita, välja arvatud juhul, kui need väited ei vasta selgelt tegelikkusele.

Kui haldustoimik ei ole vastustaja valduses, peab ta kaebust lahendavat kohtukolleegiumi sellest teavitama. Kohtukolleegium võib anda korralduse haldustoimiku esitamiseks, määrates trahvi vastavalt artiklile 36."

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

12 Belgia riik kuulutas 14. detsembril 2001 välja riigihanke „Léopard" tüüpi tankidele roomikulülide ostmiseks. Pakkumuse esitasid kaks pakkujat: Varec ja Diehl Remscheid GmbH & Co (edaspidi „Diehl").

13 Pakkumuste analüüsimisel leidis Belgia riik, et Vareci pakkumus ei vastanud tehnilistele valikukriteeriumidele ja ei olnud nõuetega kooskõlas. Samas leidis ta, et Diehli pakkumus vastas kõigile valikukriteeriumidele ja nõuetele ning Diehli hinnad olid normaalsed. Seetõttu otsustas Belgia riik kaitseministri 28. mai 2002. aasta otsusega, et hankeleping sõlmitakse Diehliga (edaspidi „lepingu sõlmimise otsus").

14 Varec esitas 29. juulil 2002 Conseil d'État'le kaebuse, milles palus lepingu sõlmimise otsuse tühistamist. Diehlile anti luba menetlusse astuda.

15 Belgia riigi poolt Conseil d'État'le esitatud toimikus ei olnud Diehli pakkumust.

16 Varec palus, et see pakkumus toimikule lisataks. Sama palve esitas ka Conseil d'État Auditeur (edaspidi „*auditeur*"), kelle ülesanne oli koostada ettekanne.

17 Belgia riik esitas Diehli pakkumuse toimikule lisamiseks 17. detsembril 2002, täpsustades, et selles ei ole pakutud lülide üldjoonist ega nende osade jooniseid. Ta märkis, et vastavalt tehnilisele kirjeldusele ja Diehli palvele andis ta need viimasele tagasi. Ta lisas, et seetõttu ei saa neid materjale toimikusse lisamiseks esitada ja kui need tingimata peavad toimikus olema, siis tuleks nõuda nende esitamist Diehlilt. Belgia riik tuletas veel meelde, et Varecil ja Diehlil on kõnealuste joonistega seoses intellektuaalse omandi õigused.

18 Diehl saatis samal päeval audiitorile kirja, teatades talle, et tema pakkumus, mille kohta Belgia riik oli materjalid esitanud, sisaldab konfidentsiaalseid andmeid ja seetõttu on ta vastu sellele, et kolmandad isikud, sh Varec, võiksid saada nimetatud pakkumuses sisalduva ärisaladusega seonduvad konfidentsiaalsed andmed teada. Diehli sõnul sisaldavad tema pakkumuse lisade 4, 12 ja 13 mõned osad täpseid andmeid kasutatavate tööjooniste koostamise ja tootmisprotsessi kohta.

19 *Auditeur* jõudis oma 23. veebruari 2006. aasta ettekandes järeldusele, et lepingu sõlmimise otsus tuleb tühistada, kuna „vastaspool ei ole teinud nõuetekohase õigusemõistmise ja õiglase kohtumenetluse huvides lojaalset koostööd, siis ei jää muud üle kui tühistada haldusakt, mille õiguspärasust ei suudetud tõendada menetluses, mis seisneb võistlevas tõendite esitamises".

20 Belgia riik vaidlustas selle järelduse ja palus Conseil d'État'l võtta seisukoht Diehli pakkumuses sisalduvate nende andmete konfidentsiaalsuse tagamise küsimuses, mis hõlmavad ärisaladusega seonduvat teavet ja mis olid toimikusse lisatud nimetatud kohtu menetluse käigus.

21 Nendel tingimustel otsustas Conseil d'État menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi 89/665[…] artikli 1 [lõiget] 1 koostoimes direktiivi 93/36[…] artikli 15 [lõikega] 2 ning direktiivi 2004/18[…] artikliga 6 tuleb tõlgendada nii, et selles ette nähtud kaebuste läbivaatamise menetluse eest vastutav asutus peab tagama talle menetluse poolte, sealhulgas hankija edastatud materjalides sisalduvate ärisaladuste konfidentsiaalsuse ja kaitse, samas kui ta võib ise selle teabega tutvuda ja sellega arvestada?"

Vastuvõetavus

22 Varec väidab, et Euroopa Kohtu vastus eelotsuse küsimusele ei ole Conseil d'État'l lahendada oleva vaidluse lahendamiseks vajalik.

23 Sellega seoses tuleb meenutada, et EÜ artikli 234 kohases menetluses, mis põhineb siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete selgel eristamisel, on kohtuasja faktide hindamine siseriikliku kohtu pädevuses. Samuti saab üksnes siseriiklik kohus, kellele kaebus on esitatud ja kes peab lõpuks selle kohta otsuse tegema, hinnata asja eripärast lähtuvalt nii seda, kas otsuse tegemiseks on vaja saada Euroopa Kohtult eelotsust, kui ka Euroopa Kohtule esitatud küsimuste asjakohasust. Seega, kui need küsimused puudutavad ühenduse õiguse tõlgendamist, peab Euroopa Kohus põhimõtteliselt otsuse tegema (vt eelkõige 25. veebruari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-326/00: IKA, EKL 2003, lk I-1703, punkt 27; 12. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-145/03: Keller, EKL 2005, lk I-2529, punkt 33, ja 22. juuni 2006. aasta kohtuasjas C-419/04: Conseil général de la Vienne, EKL 2006, lk I-5645, punkt 19).

24 Euroopa Kohus on siiski ka tõdenud, et erandjuhtudel peab ta oma pädevuse hindamiseks kindlaks tegema, millistel asjaoludel siseriiklik kohus talle eelotsusetaotluse esitas (vt selle kohta 16. detsembri 1981. aasta otsus kohtuasjas 244/80: Foglia, EKL 1981, lk 3045, punkt 21). Siseriikliku kohtu esitatud eelotsuse küsimusele vastamisest keeldumine on võimalik vaid siis, kui on ilmselge, et ühenduse õiguse tõlgendamise küsimusel ei ole mingit seost põhikohtuasja asjaolude või esemega või kui kõnealune probleem on oletuslik või kui Euroopa Kohtule ei ole teada eelotsuse küsimusele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised ja õiguslikud asjaolud (vt eelkõige 13. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-379/98: PreussenElektra, EKL 2001, lk I-2099, punkt 39; 22. jaanuari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-390/99: Canal Satélite Digital, EKL 2002, lk I-607, punkt 19, ja eespool viidatud kohtuotsus Conseil général de la Vienne, punkt 20).

25 Tuleb tõdeda, et antud juhul see nii ei ole. Selles osas võib märkida, et kui Conseil d'État oleks *auditeur*i järeldustega nõustunud, oleks ta tema menetluses vaidluse all oleva lepingu sõlmimise otsuse ilma vaidlust sisuliselt uurimata tühistanud. Kui aga põhikohtuasja toimikus sisalduvate andmete konfidentsiaalsena käsitlemine on nende ühenduse õigusnormide alusel põhjendatud, mille tõlgendamist eelotsusetaotluse esitanud kohus palub, saab Conseil d'État lahendada vaidluse sisuliselt. Need kaalutlused võimaldavad järeldada, et nimetatud õigusnormide tõlgendamine on põhikohtuasja vaidluse lahendamiseks vajalik.

Põhiküsimus

26 Eelotsusetaotluse esitanud kohus nimetab Euroopa Kohtule esitatud küsimuses nii direktiivi 93/36 kui direktiivi 2004/18. Kuna viimati nimetatud direktiiv asendas direktiivi 93/36, siis tuleb kindlaks teha, kummast direktiivist lähtudes tuleb seda küsimust analüüsida.

27 Siinkohal tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kohaldatakse menetlusnorme üldiselt nende jõustumise hetkel kõikide pooleliolevate vaidluste suhtes, samas kui materiaalõigusnorme ei kohaldata tavaliselt enne nende jõustumist tekkinud olukorra suhtes (vt 23. veebruari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-201/04: Molenbergnatie, EKL 2006, lk I-2049, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).

28 Põhikohtuasja vaidlus hõlmab õigust konfidentsiaalse teabe kaitsele. Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 31 märgib, on niisugune õigus sisuliselt materiaalõigus, kuigi selle realiseerimisel võib olla menetluslikke tagajärgi.

29 See õigus muutus aktuaalseks siis, kui Diehl tegi põhikohtuasjas kõne all olevas riigihankemenetluses oma pakkumuse. Kuna eelotsusetaotluses ei ole seda kuupäeva täpsustatud, tuleb asuda seisukohale, et see jääb ajavahemikku 14. detsembrist 2001, mil hange välja kuulutati, kuni 14. jaanuarini 2002, mil pakkumused avati.

30 Sel ajal ei olnud direktiivi 2004/18 veel vastu võetud. Järelikult tuleb põhikohtuasja vaidluse lahendamiseks võtta arvesse direktiivi 93/36 sätted.

31 Direktiivis 89/665 pole ühtegi sätet, mis reguleeriks sõnaselgelt konfidentsiaalse teabe kaitse küsimust. Selles osas tuleb juhinduda nimetatud direktiivi üldsätetest, eelkõige artikli 1 lõikest 1.

32 Nimetatud säte näeb ette, et liikmesriigid võtavad seoses muu hulgas direktiivi 93/36 reguleerimisalasse kuuluvate riigihankelepingute sõlmimise menetlustega vajalikud meetmed tagamaks, et hankijate otsuseid saaks tõhusalt läbi vaadata juhul, kui kõnealused otsused on vastuolus riigihankeid reguleeriva ühenduse õigusega või seda õigust rakendavate siseriiklike õigusnormidega.

33 Kuna direktiivi 89/665 eesmärk on tagada ühenduse õiguse järgimine riigihangete valdkonnas, tuleb selle artikli 1 lõiget 1 tõlgendada nii direktiivi 93/36 sätteid kui ka teisi riigihangete valdkonda reguleerivaid ühenduse õigusnorme arvestades.

34 Riigihangete valdkonda reguleerivate ühenduse õigusnormide põhieesmärk hõlmab avatust ausale konkurentsile kõikides liikmesriikides (vt selle kohta 11. jaanuari 2005. aasta otsus kohtuasjas C-26/03: Stadt Halle ja RPL Lochau, EKL 2005, lk I-1, punkt 44).

35 Selle eesmärgi saavutamiseks on oluline, et hankijad ei avaldaks hankemenetluses saadud teavet, mille sisu võidakse kasutada konkurentsi kahjustamiseks, ei käimasolevas menetluses ega ka hilisemates hankemenetlustes.

36 Pealegi põhinevad riigihankemenetlused – nii oma laadilt kui ka ühenduse vastava valdkonna õigusnormide süsteemi kohaselt – hankija ja menetlustes osalevate ettevõtjate vahelisel usaldusel. Ettevõtjad peavad hankijatele esitama kogu hankemenetluseks vajaliku teabe, kartmata et hankijad esitaksid kolmandatele isikutele andmeid, mille avaldamine võiks olla neile kahjulik.

37 Seetõttu näeb direktiivi 93/36 artikli 15 lõige 2 ette, et hankijad peavad tagama kogu pakkujate esitatud teabe konfidentsiaalsuse.

38 Tagasilükatud kandidaadile või pakkujale tema kandidatuuri või pakkumise tagasilükkamise põhjustest teatamisel ja lepingu sõlmimise kohta teate avaldamisel lubavad nimetatud direktiivi artikli 7 lõige 1 ja artikli 9 lõige 3 hankijal teatavad andmed avaldamata jätta, kui selliste andmete avaldamine riivaks teatavate avalik-õiguslike või eraõiguslike ettevõtjate õigustatud ärihuve või võiks kahjustada ausat konkurentsi ettevõtjate vahel.

39 On tõsi, et need sätted viitavad hankijate tegevusele. Samas tuleb möönda, et nende sätete kasulik mõju oleks oluliselt kahjustatud, kui riigihankemenetluses hankija poolt tehtud otsuse peale esitatud kaebuse läbivaatamisel võiks kogu seda riigihanget puudutava teabe ilma ühegi piiranguta edastada kaebuse esitajale või isegi teistele isikutele, näiteks menetlusse astujatele.

40 Niisugusel juhul annaks ainuüksi kaebuse esitamine juurdepääsu teabele, mida võiks kasutada konkurentsi või asjaomases riigihankes osalenud ettevõtjate õiguspäraste huvide kahjustamiseks. Niisugune võimalus võiks isegi õhutada ettevõtjaid esitama kaebusi vaid sel eesmärgil, et saada teada konkurentide ärisaladusi.

41 Niisuguse kaebuse puhul on vastustajaks hankija, ning ettevõtja, kelle huvid on ohus, ei pruugi tingimata olla vaidluse pool ja teda ei pruugita oma huvide kaitsmiseks menetlusse kaasata. Seetõttu on eriti oluline näha ette mehhanismid, mis adekvaatselt kaitseksid niisuguste ettevõtjate huvisid.

42 Juhul kui esitatakse kaebus, tagab direktiivis 93/36 ette nähtud hankijate kohustuse – tagada teabe konfidentsiaalsus – see asutus, kes kaebuse läbivaatamise eest vastutab. Direktiivi 89/665 artikli 1 lõikes 1 ette nähtud tõhusa läbivaatamise nõue, koostoimes direktiivi 93/36 artikli 7 lõikega 1, artikli 9 lõikega 3 ja artikli 15 lõikega 2, kohustab seega seda asutust võtma kõik vajalikud meetmed selleks, et tagada nimetatud sätete kasulik mõju ning kindlustada selle kaudu ausa konkurentsi säilimine ja asjaomaste ettevõtjate õigustatud huvide kaitse.

43 Sellest järeldub, et riigihankemenetluses tehtud otsuste läbivaatamise menetluses peab selle menetluse eest vastutajal olema õigus otsustada, et niisugust riigihanget puudutavas toimikus sisalduvat teavet ei avaldata pooltele ega nende advokaatidele juhul, kui see on vajalik selleks, et tagada ühenduse õiguses ette nähtud ausa konkurentsi või ettevõtjate õigustatud huvide kaitse.

44 Tõusetub küsimus, kas niisugune tõlgendus on kooskõlas mõistega õigus õiglasele asja arutamisele 4. novembril 1950 Roomas allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK") artikli 6 tähenduses.

45 Nagu eelotsusetaotlusest selgub, väitis Varec Conseil d'État ees, et õigus õiglasele asja arutamisele tähendab seda, et kõigi kohtumenetluste võistlevus peab olema tagatud, et võistlevuse põhimõte on õiguse üldpõhimõte, mille aluseks on EIÕK artikkel 6, et nimetatud põhimõte annab menetluse pooltele õiguse tutvuda kõigi asjaolude ja märkustega, mis on kohtule tema otsuse mõjutamiseks esitatud, ning õiguse nende üle vaielda.

46 Sellega seoses tuleb rõhutada, et EIÕK artikli 6 lõige 1 näeb muu hulgas ette, et „[i]gaühel on […] õigus õiglasele ja avalikule asja arutamisele mõistliku aja jooksul sõltumatus ja erapooletus […] õigusemõistmise volitustega institutsioonis". Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika kohaselt on menetluse võistlevus üks nendest asjaoludest, mis võimaldavad hinnata selle menetluse õiglust, kuid seda asjaolu võidakse kaaluda võrreldes teiste õiguste ja huvidega.

47 Võistlevuse põhimõte annab üldiselt menetluse pooltele õiguse tutvuda kõigi asjaolude ja märkustega, mis on kohtule tema otsuse mõjutamiseks esitatud, ning õiguse nende üle vaielda. Samas võib teatud juhtudel osutuda vajalikuks jätta pooltele esitamata teatud informatsioon, et kaitsta kolmandate isikute põhiõigusi või olulist avalikku huvi (vt Euroopa Inimõiguste Kohtu 16. veebruari 2000. aasta otsus kohtuasjas Rowe ja Davis *vs.* Ühendkuningriik, *Recueil des arrêts et décisions* 2000-II, § 61, ja 24. aprilli 2007. aasta otsus kohtuasjas V. *vs.* Soome, kogumikus *Recueil des arrêts et décisions* veel avaldamata, § 75).

48 Põhiõiguste hulka, mida sel viisil võib kaitsta, kuulub liikmesriikide ühistest riigiõiguslikest tavadest tulenev õigus eraelu kaitsele, mis on sätestatud EIÕK artiklis 8 ja mida kinnitab Nice'is 7. detsembril 2000 kuulutatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta (EÜT C 364, lk 1) artikkel 7 (vt eelkõige 8. aprilli 1992. aasta otsus kohtuasjas C-62/90: komisjon *vs.* Saksamaa, EKL 1992, lk I-2575, punkt 23, ja 5. oktoobri 1994. aasta otsus kohtuasjas C-404/92: X *vs.* komisjon, EKL 1994, lk I-4737, punkt 17). Euroopa Inimõiguste kohtu praktikast tuleneb sellega seoses, et ei saa jõuda järeldusele, et mõistet eraelu tuleks tõlgendada nii, nagu see ei hõlmaks füüsiliste ja juriidiliste isikute ameti- või ärialast tegevust (vt Euroopa Inimõiguste Kohtu 16. detsembri 1992. aasta otsus kohtuasjas Niemietz *vs.* Saksamaa, seeria A nr 251-B, § 29; 16. aprilli 2002. aasta otsus kohtuasjas äriühing Colas Est jt *vs.* Prantsusmaa, *Recueil des arrêts et décisions* 2000-III, § 41, ja 28. jaanuari 2003. aasta otsus kohtuasjas Peck *vs.* Ühendkuningriik, *Recueil des arrêts et décisions* 2003-I, § 57), mis võib seisneda riigihankemenetluses osalemises.

49 Ka Euroopa Kohus on tunnustanud ärisaladuse kaitset kui üldpõhimõtet (vt 24. juuni 1986. aasta otsus kohtuasjas 53/85: AKZO Chemie ja AKZO Chemie UK *vs.* komisjon, EKL 1986, lk 1965, punkt 28, ja 19. mai 1994. aasta otsus kohtuasjas C-36/92 P: SEP *vs.* komisjon, EKL 1994, lk I-1911, punkt 37).

50 Lõpuks tuleb märkida, et ausa konkurentsi tagamine riigihankemenetluses kujutab endast olulist avalikku huvi, mille kaitsmine on käesoleva kohtuotsuse punktis 47 viidatud kohtupraktika alusel lubatud.

51 Sellest tuleneb, et riigihankemenetluses hankija poolt tehtud otsuse peale esitatud kaebuse läbivaatamisel ei anna võistlevuse põhimõte pooltele piiramatut ja tingimusteta õigust tutvuda kogu asjaomast riigihankemenetlust puudutava teabega, mis on kaebuse läbivaatamise eest vastutavale asutusele esitatud. Vastupidi, tuleb kaaluda seda õigust teabega tutvuda ja teiste ettevõtjate õigust nende konfidentsiaalse teabe ja ärisaladuste kaitsele.

52 Konfidentsiaalse teabe ja ärisaladuse kaitse põhimõte tuleb ellu viia nii, et järgitakse ka tõhusa õiguskaitse nõudeid ja tagatakse vaidluse pooltele kaitseõigus (vt analoogia alusel 13. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-438/04: Mobistar, EKL 2006, lk I-6675, punkt 40), ning kohtumenetluses või niisuguse asutuse menetluses, mis on kohus EÜ artikli 234 tähenduses, nii, et kogu menetluse jooksul oleks tagatud õigus õiglasele menetlusele.

53 Selleks peab kaebuse läbivaatamise eest vastutava asutuse valduses olema kogu vajalik teave, sh konfidentsiaalne teave ja ärisaladused, et ta saaks ise teha nimetatud kaebuste põhjendatuse kohta teadliku otsuse (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Mobistar, punkt 40).

54 Arvestades suurt kahju, mis võib tekkida teatud informatsiooni ebaseaduslikust konkurendile avaldamisest, peab nimetatud asutus andma enne selle informatsiooni teisele vaidluse poolele avaldamist asjaomasele ettevõtjale võimaluse kaitsta selle informatsiooni või ärisaladuse konfidentsiaalsust (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus AKZO Chemie ja AKZO Chemie UK *vs.* komisjon, punkt 29).

55 Seega tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 89/665 artikli 1 lõiget 1 koostoimes direktiivi 93/36 artikli 15 lõikega 2 tuleb tõlgendada nii, et kõnealuse artikli 1 lõikes 1 ette nähtud kaebuse läbivaatamise menetluse eest vastutav asutus peab tagama talle menetluse poolte, sealhulgas hankija poolt edastatud materjalides sisalduvate ärisaladuste konfidentsiaalsuse ja kaitse, samas kui ta võib ise selle teabega tutvuda ja sellega arvestada. See asutus peab tõhusa õiguskaitse nõudeid ja vaidluse poolte kaitseõigusi arvestades otsustama, millisel määral ja kuidas tuleb selle teabe konfidentsiaalsus ja saladus tagada kohtumenetluses või niisuguse asutuse menetluses, mis on kohus EÜ artikli 234 tähenduses, et tagada kogu menetluse jooksul õigus õiglasele menetlusele.

Kohtukulud

56 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

Nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/665/EMÜ (riiklike tarne- ja ehitustöölepingute sõlmimise läbivaatamise korra kohaldamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta) muudetud nõukogu 18. juuni 1992. aasta direktiiviga 92/50/EMÜ (millega kooskõlastatakse riiklike teenuslepingute sõlmimise kord) artikli 1 lõiget 1 koostoimes nõukogu 14. juuni 1993. aasta direktiivi 93/36/EMÜ (millega kooskõlastatakse riiklike tarnelepingute sõlmimise kord) muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 1997. aasta direktiiviga 97/52/EÜ, artikli 15 lõikega 2 tuleb tõlgendada nii, et kõnealuse artikli 1 lõikes 1 ette nähtud kaebuse läbivaatamise menetluse eest vastutav asutus peab tagama talle menetluse poolte, sealhulgas hankija poolt edastatud materjalides sisalduvate ärisaladuste konfidentsiaalsuse ja kaitse, samas kui ta võib ise selle teabega tutvuda ja sellega arvestada. See asutus peab tõhusa õiguskaitse nõudeid ja vaidluse poolte kaitseõigusi arvestades otsustama, millisel määral ja kuidas tuleb selle teabe konfidentsiaalsus ja saladus tagada kohtumenetluses või niisuguse asutuse menetluses, mis on kohus EÜ artikli 234 tähenduses, et tagada kogu menetluse jooksul õigus õiglasele menetlusele.

Allkirjad